

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

**РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ
РАЧУНОВОДСТВА ЗА УЧЕНИКЕ
СРЕДЊИХ ЕКОНОМСКИХ
ШКОЛА**

ЗАДАТАК

Крушевац
24. април 2026. године

I део

Међу понуђеним одговорима пронађите један потпун и тачан одговор и заокружите слово испред њега. Сваки тачан одговор вреднује се са два поена. Није дозвољено вршити преправке.

- 1) Шта представља део рачуноводства по традиционалном концепту:
 - а) управљачко рачуноводство,
 - б) рачуноводство одрживости пословања,
 - в) рачуноводствени надзор,
 - г) рачуноводство угљен диоксида,
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.
- 2) У начине исправљања грешака у књиговодству **не спада**:
 - а) прецртавање,
 - б) сторнирање,
 - в) допунско књижеже,
 - г) игнорисање или
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.
- 3) Бонификација је:
 - а) попуст који одобрава добављач за куповину ван сезоне,
 - б) попуст који одобрава добављач за испоручену робу која по квалитету или количини не одговара одредбама купопродајног уговора,
 - в) попуст који одобрава добављач одобрив за плаћање у дефинисаном року,
 - г) попуст који одобрава добављач за допемање робе на одређено место испоруке или
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.
- 4) Асигнација је:
 - а) облик безготовинског плаћања у којем дужник своју обавезу према повериоцу измирује тако што преноси средства на текући рачун предузећа које према предузећа поверилац има обавезу,
 - б) облик безготовинског плаћања у којем дужник своју обавезу према повериоцу измирује уплатом на његов текући рачун,
 - в) облик плаћања у којем дужник предаје меницу повериоцу,
 - г) облик плаћања у којем један поверилац уступања своје потраживања другом повериоцу или
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.
- 5) Каква релација постоји између билансне једнакости и једнакости рачуноводственог система:
 - а) рачуноводствена једнакост је изведена из билансне једнакости,
 - б) постоји реципрочна веза,
 - в) билансна једнакост је изведена из рачуноводствене једнакости,
 - г) не постоји никаква веза или
 - д) ниједан од понуђених одговора.
- 6) Пронађите „уљеза“:
 - а) Рачин (Конто),
 - б) Дневник,
 - в) фактура добављача,
 - г) Закључни лист или
 - д) ниједан од понуђених одговора.

- 7) Када се као носилац трошкова јавља маса истоврсних хомогених производа за калкулацију цене коштања користи се метод:
- а) додатне калкулације,
 - б) дивизионалне калкулације на бази еквивалентних бојева,
 - в) чисте дивизионалне калкулације,
 - г) дивизиона калкулација купловане производње или
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.
- 8) У каквом односу се налази један рачун у помоћној књизи и његов синтетички рачун у главној књизи:
- а) као две идентичне целине,
 - б) као целина према делу,
 - в) као две целине исте по садржају а различите по форми,
 - г) као део према целини или
 - д) ниједан од понуђених одговора.
- 9) Рабат као облик у разлике цени у трговинском привредном друштву обрачунава се:
- а) као проценат на набавну вредност,
 - б) као проценат на продајну вредност,
 - в) као проенат на продајну вредност са укалкулисаним ПДВ,
 - г) слободно формирана разлика у цени,
 - д) ниједан од понуђених одговора
- 10) За обрачун извозног посла може се користити:
- а) прогресивна метода,
 - б) метода еквивалентних бројева,
 - в) привремена ситуација,
 - г) дивизионална калкулација или
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.

II део

Производно привредно друштво „КАПИЈА” из БЕОГРАДА на дан 01.01. текуће године има следећа стања имовине и извора финансирања имовине: Готови производи 4.900.000 дин, Основна средства 25.000.000 дин, ИВ основних средстава 10.000.000 дин, Текући рачун 2.600.000 дин, Остала активна временска разграничења (унапред исплаћени финансијски расходи) 1.000 дин, Акцијски капитал по основу редовних акција 18.991.000 дин (номинална вредност једне акције је 100 динара), Резерве 4.000.000 дин, Материјал 2.800.000 дин, Одступања од планске набавне цене материјала 800.000 дин (прекорачење), Недовршена производња 690.000 дин, Добављачи у земљи 2.200.000 дин и Дугорочни кредити у земљи 1.600.000 дин.

1. На основу датих података саставите почетни биланс стања, отворите дневник и главну књигу а затим хронолошки и систематски прокњижите пословне промене настале током месеца јануара.
2. Према требовањима издато је у употребу материјала по планској набавној вредности у износу од 700.000 дин. Обрачунајте сразмерни део одступања које се односи на утрошени материјал и извршите одговарајуће књижење.
3. Обрачунајте годишње трошкове отписа основних средстава уз примену функционалног метода отписивања ако је очекивани обим услуга у процењеном економском веку трајања основних средстава 1.000.000 комада готових производа, а очекивана вредност ликвидационог остатка по истеку економског века трајања 500.000 дин. Планирани обим производње за текућу годину је 10.000 комада готових производа. Прокњижите месечно износ трошкова отписа основних средстава.
4. Од предузећа „РЕКА“ из Београда бесплатно је примљена коришћена машина чија је набавна вредност 450.000 дин а отписана вредност 150.000 дин.
5. По фактури добављача и нашој пријемници примљено је 3.000 кг материјала „Д”. Фактура гласи на 600.000 динара без обрачунатог ПДВ. У купопродајном уговору место испоруке је магацин купца. Планска набавна цена материјала „Д“ је 190 дин/кг. Саставите калкулацију и извршите одговарајућа књижења ако се примењује општа стопа ПДВ.
6. Предузеће је емитовано 1.000 преференцијалних акција по номиналној вредности од 120 динара по акцији. Све акције су у целини уписане уз емисиону премију од 20% од номиналне вредности. Уплата уписаног капитала биће извршена у две рате (за 10 дана и 45 дана).
7. Од добављача смо примили књижно писмо којим нас обавештава да нам је због кашњења у исплати обавеза зарачунао затезну камату од 1.500 дин.
8. На кредит су продати готови производи по продајној вредности без ПДВ у износу од 1.000.000 дин. За овај промет релевантна је општа стопа ПДВ.
9. По позиву акционари су на текући рачун извршили уплату по основу прве рате уписаног капитала.
10. Добављачу у земљи, којем нам дугујемо 60.000 дин предали смо меницу а роком доспећа од 90 дана уз годишњу каматну стопу од 12%.
11. Са текућег рачуна, а на основу уговора о одобравању кредита са роком доспећа од 3 године и уз годишњу каматну стопу од 9%, предузећу „ГАРДОШ“ из Земуна исплаћено је 500.000 дин.

III део

На релевантним рачунима главне књиге велетрговинског привредног друштва „БЕГЕЈ” из ЗРЕЊАНИНА, на дан 01. децембра 2025. године, налазе се следећа стања: Роба у промету на мало 153.500 дин, Укалкулисана разлика у цени 23.258 дин, Укалкулисани ПДВ 13.955 дин, Синан инвентар на залихама 320.000 дин, Купци у земљи 290.000 дин, Текући рачун 8.000.000 дин, Благајна 12.000 дин, Добављачи у земљи 600.000 дин, Финансијски расходи 55.000 дин, Дугорочни пласмани 300.000 дин, Роба у транзиту 96.000 дин.

1. Роба „А”

$n) 1.200 \times 130 = 156.000$	$n+1) 400 \times 130 = 52.000$
---------------------------------	--------------------------------

2. Роба „Б”

$n) 1.000 \times 165 = 165.000$	$n+1) 700 \times 165 = 115.500$
---------------------------------	---------------------------------

Дата стања преузмите на рачуне главне књиге и у помоћну књигу робе, а затим хронолошки и систематски прокњижите пословне промене настале током децембра месеца имајући у виду да је обрачунски период месец дана, да се евиденција о роби води по продајним ценама са ПДВ и да се периодични резултат обрачунава по методу трошкова укупних учинака (методу укупних трошкова).

- По фактури добављача и нашој пријемници набављено је 300 кг робе „А” по стварној фактурној цени од 110 динара по килограму и 250 кг робе „Б” по стварној фактурној цени од 130 динара по килограму. У фактури добављача обрачунат је ПДВ по посебној стопи. У купопродајном уговору место испоруке је дефинисано франко магацин купца. Саставите збирну и појединачне калкулације ако се разлика у цени 20% од набавне вредности, а на промет обе врсте робе обрачунава се ПДВ по посебној стопи. Извршите одговарајућа књижења.
- Обрачуната камата по основу дугорочних пласмана за текући месец износи 1.500 дин.
- Роба у транзиту је испоручена крајњем купцу, предузећу „ТАМИШ” из Панчева. Купцу је послата фактура на износ од 130.000 дин без ПДВ. На ову врсту промета обрачунава се ПДВ по посебној стопи, Извршите неопходна књижења.
- Са текућег рачуна исплаћено је 12.000 дин а име тромесечних трокова рекламе и 6.000 дин на име учешћа на сајму у текућем месецу.
- Купцима је на кредит продата је по половина залиха робе „А” и робе „Б”. На промет обе врсте робе примењује се посебна стопа ПДВ. Извршите одговарајућа књижења.
- Прокњижите трошкове зарада под претпоставком да је у привредном друштву запослено 10 радника и да сви имају исту бруто зараду. Обрачунате бруто зараде износе 2.000.000 динара. Порези на зараде су 10%, доприноси на терет запосленог су 19,9%, а доприноси на терет послодавца 15,15%. Неопорезиви износ зарада је 32.221 дин. Саставите обрачун зарада и извршите одговарајућа књижења.
- У току месеца настали су и следећи трошкови: ситног инвентара који се троши једнократном употребом у вредности од 1.000 дин, трошкови електричне енергија 12.000 динара по фактури добављача (у наведеном износу је садржан ПДВ по општој стопи), трошкови рекламе који су унапред плаћени, ПТТ трошкови по фактури у износу од 6.000 дин по (у овом износу је садржан и ПДВ по општој стопи) и трошкови систематског прегледа запослених по фактури на износ од 24.000 дин (у износу је садржан ПДВ по општој стопи).
- Пописом је констатован мањак улагајни од 2.000 дин који пада на теретлагајника.
- Обрачунајте и прокњижите периодични резултат користећи метод трошкова укупних учинака. Закључак рачуна успеха извршите директно преношењем њиховог салда на рачун 720 Рачун добитка или губитка.

ВАЖНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ ЗАДАТКА

- Време предвиђено за израду задатка је **180 минута**.
- Можете користити само Контни план који сте добили од дежурних професора.
- У првом делу задатка (који радите на задатку који сте добили) на постављена питања одговарајте заокруживањем слова испред одговора за који мислите да је **потпун и тачан** одговор. На свако питање постоји **само један потпун и тачан одговор** што укључује и оцију под *д) ниједан од претходно понуђених одговора*. **Одговори на питања на којима су вршене корекције се не бодују.**
- У другом делу задатка приликом састављања почетног биланса стања и отварања пословних књига, корективне рачуне приказујте заједно са њиховим основним рачунима без обзира на карактер салда.
- Пословне промене из другог и трећег дела задатка евидентирајте и кроз дневник и кроз главну књигу. **Задатак у коме нема било које од ове две пословне књиге аутоматски ће бити дисквалификован.**
- Други и трећи део задатка међусобно морају бити јасно одвојени и за њих водите посебне пословне књиге са јасно уписаним називима. Пословне књиге приказујте следећим редоследом: Дневник, Главна књига, Помоћне књиге. **Све обрачуне и калкулације уписујте после помоћних књига за тај део задатка.**
- У Дневник уписујте и називе и бројеве рачуна, а у Главној књизи само бројеве рачуна.
- У Дневнику пословне промене књижите **искључиво** хронолошким редоследом.
- Немојте рачунати пренос промета Дневника са стране на страну нити промет Дневника у целини.
- Дозвољено вам је да отварате аналитичке рачуне у оквиру одговарајуће групе рачуна уколико се за њима јави потреба а контни оквир, који сте добили, их не предвиђа.
- Уколико се у задатку појаве бројеви са децималним записом заокруживање извршите **на две децимале**, а у складу са математичким правилима.
- Уколико имате било каква питања јавите се дежурном професору подизањем руке. У току израде задатка не сме бити разговора међу ученицима нити је дозвољено да ученици напуштају учионицу.
- **Ако мислите да у задацима постоји грешка** напишите коментар у свесци у делу где мислите да постоји грешка и пријавите то дежурним професорима.